

[Per Federspiel.]

regerings dannelse, om dette ville medføre nogen ændring i landets udenrigspolitik. Allerede regeringens tiltrædelseserklæring og statsministerens bemærkninger under finanslovdebatten viser, at dette ikke vil blive tilfældet. Jeg vil gerne citere, hvad statsministeren sagde i sin tiltrædelseserklæring (Folketingstidende 1967-68, 2. samling, sp. 7):

„Regeringen vil arbejde for at bevare en bred enighed om de grundlæggende principper for dansk udenrigspolitik.“

Placeringen af mit partis leder som udenrigsminister borger vel også for, at der ikke vil ske nogen forskydninger i de grundpiller, der hidtil har båret dansk udenrigspolitik i årene siden sidste verdenskrig. Endelig understregedes dette jo ved redegørelsen i formiddags, og jeg vil gerne takke hr. Per Hækkerup, fordi han ved sit oplæg her i dag gav udtryk for ganske de samme synspunkter — som også socialdemokratiet i mange år har gjort det — at der bør her i tinget, for at Danmark kan bevare dog nogen indflydelse, tilvejebringes bred enighed om vore udenrigspolitiske mål.

Nu er det vel naturligt, at enhver ny regering og enhver ny udenrigsminister vil foretage sin egen vurdering af de udenrigspolitiske forhold, som de foreligger, og de undergår jo stadig forandringer. Man vil komme til at lægge eftertrykket andre steder end forgængeren, man vil bedømme prioritetsstillingen mellem de interesser, der indgår i de udenrigspolitiske overvejelser, forskelligt. Alt dette kan ske, uden at selve grundelementerne forrykkes. Ministeren stillede i sin redegørelse de europæiske hovedspørgsmål i forgrunden: afspændingen som selve sikkerhedspolitikens endelige mål, Tysklandsproblemet, hvis nøje sammenhæng både med sikkerhedspolitikken og afspændingspolitikken jo er åbenbar, de europæiske enhedsbestræbelsers nuværende tilstand, alt det, der ganske på samme måde som NATO-politikken skaber de forudsætninger, hvorunder der overhovedet kan være mulighed for at føre en realistisk afspændingspolitik, det, som jo må være det mest aktuelle mål for vor udenrigspolitik til øjeblikket.

Der har i de seneste år været en vis tilbøjelighed til at rette søgelyset mod mere periferiske områder; bl. a. forhold i frem-

mede verdensdele, som dansk udenrigspolitik selv med den største diplomatiske indsats ikke ville være i stand til at øve nogen nævneværdig indflydelse på. Dermed skal naturligvis ikke være sagt, at vi bør afstå fra at interessere os endogså aktivt for foreteelser i andre dele af verden, der enten frembyder en trussel mod freden eller et skæbnesvangert tilbageskridt i den almindelige retsudvikling, som vi jo i dette økonomernes århundrede er tilbøjelige til at ignorere. Dette, at ikke mindst de mange nye stater opbygges på et solidt retsgrundlag — hvad de naturligvis ikke kan forventes at gøre, hvis ikke vi andre i de ældre lande foregår dem med et nogenlunde godt eksempel — må ud fra en liberal opfattelse være en afgørende betingelse for, at De Forenede Nationers mål: et fredeliggjort, samarbejdende, solidarisk samfund af stater, vil kunne realiseres.

En på papiret nok så fuldkommen retsorden er naturligvis uden nogen nævneværdig værdi, hvis den ikke er underbygget af et samfund, hvor frihed og orden er sikret både på det økonomiske og på det politiske område. De europæiske lande har jo i årene siden den sidste verdenskrig vist, at det ideal — med de begrænsninger, som menneskenes forsøg på at virkeliggøre idealerne altid vil være behæftet med — har været inden for rækkevidde. Det er det endnu; men det ville være blåøjet naivt at benægte, at vi i 1968 befinder os i en bølgedal, hvor alt, hvad der er skabt i Europa siden 1945, er bragt i fare. Hr. Per Hækkerup var jo heller ikke blind for dette perspektiv i den øjeblikkelige europæiske udvikling. Uden et stærkt og samlet Europa er det mere end tvivlsomt, om det, vi kalder den vestlige verden, kan bevare sin indflydelse dels på udviklingen, som vi mener at kunne påvirke til gavn for verden som helhed, dels også på varetagelsen af vore egne interesser og bevarelsen af en årtusindgammel civilisation. Derfor ser mit parti med tilfredshed på, at regeringen koncentrerer sin udenrigspolitiske hovedinteresse om den europæiske udvikling, hvis kritiske karakter der jo ikke er nogen grund til at komme yderligere ind på.

Den gensidige afhængighed, som vel ingen har demonstreret tydeligere i gerning end præsident Kennedy, er jo en kendsgerning,